

Kramerius 5

Digitální knihovna

Podmínky využití

Knihovna poskytuje přístup k digitalizovaným dokumentům pouze pro nekomerční, vědecké, studijní účely a pouze pro osobní potřeby uživatelů. Část dokumentů digitální knihovny podléhá autorským právům. Využitím digitální knihovny a vygenerováním kopie části digitalizovaného dokumentu se uživatel zavazuje dodržovat tyto podmínky využití, které musí být součástí každé zhotovené kopie. Jakékoli další kopírování materiálu z digitální knihovny není možné bez případného písemného svolení knihovny.

Hlavní název: **Čechoslovan**

Vydavatel: **V. Švihovský**

Vydáváno v letech: **1911-[1918], 1911, 20.05.1911**

Číslo ročníků: **1, 15**

Číslo výtisků: **1, 15**

Datum vydání čísla: **20.05.1911**

Identifikátor ISSN: **2414-9373**

Stránka:

dily prý až k západo-indickým ostrovům, ba vypravuje se dokonce, že vyměňoval zboží s madagaskarskými loupežníky. Zemřel r. 1702 a jeho ostatky odpočívají na známém hřbitově Sleepy Hollow u Tarrytownu vedle ostatků velkého amerického spisovatele Washingtona Irvinga.

Je zajímavé, že rodina Filipů rozmohla se v Americe neobyčejně a založila celou řadu městysů a osad. Rod ten po přeslici dosud trvá. Jedna z dcer třetího Bedřicha Filipa, neobyčejně krásná a duchaplná, něžná Marie, učarovala roku 1756 i velkému Jiří Washingtonovi, tehdy 24letému veliteli virginských do-

brovnicků v hodnosti plukovníka. Válka za neodvislost několikrát rozvedla milence, ale Washington vrazil se znova do domu Filipova přítele, kde se s Marií stýkal. Nastalé bouře a politické zmatky rozloučily však — zdá se — oba mladé lidi na dobro, a Marie, která se stala také hrdinkou jednoho z románů Cooperových — provdala se za plukovníka Bedřicha Morrise. sloužícího zároveň s Washingtonem ve vojstě anglického generála Edvarda Braddocka. Jen maličko — a mohla být česká krev smísená v plemeni jednoho z největších novověkých hrdinů a osvoboditelů.

* * * * *

D O P I S Y.

Velká Dorohostaj (Volyn. gub.).

Naše osada, ležící v Dubenském újezdě, sestává z několika osad, jež se jmenují: Krásná Hora, Nová Ves, Bojarka, Moskovščina, Lubanovka a Naděžda. Také sem náleží část české osady Novin. První čtyři osady byly založeny roku 1871, a sice Krásná Hora a Nová Ves obě Fr. Tichým a J. Tomáškem, Bojarka a Moskovščina p. K. Mackem a V. Pižlem. Lubanovka byla založena r. 1893 a Naděžda r. 1898. Bojarka a Krásná Hora jsou prodáváním maloruských osad téhož jména, ostatní jsou ryze české. V české osadě Krásná Hora jsou dvě maloruské rodiny a jedna smíšená, ničím se nelišící od českých rodin. Krásná Hora a kní náležející okolní samoty a část Novin čítají 34 rodiny, Nová Ves 23, Bojarka 10, Moskovščina 26, Lubanovka 20, Naděžda 10, dohromady 123 rodiny. Osady Krásná Hora, Nová Ves a k nim náležející část Novin čítá 283 obyvatele, Naděžda 45, Bojarka 52, Lubanovka 113, Moskovščina 140, celkem 633 duše obojího pohlaví.

První přistěhovalci koupili od poměščíků za hotové peníze 1014 desjatín; 1 desjatina stojí nyní 350 — 600 rub. i více. Dříve byla půda velmi neúrodná, takže první léta nenesla ani pro domácí potřebu; nyní je výnos její uspokojivý. Nejvíce se pěstuje obilí, pak chmel, dobytčářství, sadařství. Chmele pěstuje se ve všech svrhu uvedených osadách přes 3000 kop., a nově chmelnice se stále zakládají.

Umělých hnojiv se dosud užívá málo pro jejich vysokou cenu. Nejvíce používají u nás sádku pod jetel (přes 1200 pudů ročně). Zácích strojů užívají 2/3 hospodářů, a mlátičů složení má každý rolník, vyjí-

maje takové, kteří nemají příslušného hospodářství. Secích strojů pro potah máme poměrně málo, více se používá ručních strojů širokosecích. V osadě jsou dva obchodníci se smíšeným zbožím (мелочная лавка), tři hostinští, pět kovářů, čtyři obuvníci, tři truhláři a jeden řemenář.

Továrna a větších závodů u nás není; hospodářské stroje objednáváme od p. Martínka v Dubně. Mlýny jsou dva, parní p. Reháčka a vodní p. Kazdy.

Do újezdního zemstva máme 48 voličů, a to v prvním sboru 13, ve druhém 35.

Na Krásné Hoře jest ministerská jednotřídní škola se 3 odděleními, v níž se vyučuje bohužel jen rusky. Záků má přes 40. Přáli bychom si učitele Cecha; se svým nynějším nejsme spokojeni, poněvadž se stará více o hospodářství, než o školu. Ruští sousedé mají svou školu „přichodskou“. Jsme rádi, že naše děti nejsou pohromadě s ruskými, z čehož by často vznikaly nepříjemnosti. Čísti a psátí umí u nás každý. Staří píší i čtou jen česky, jen někteří z nich znají i rusky; mladí znají všichni rusky. Střední školu navštěvuje nyní jen jedno dítě.

Mimo dvanácti katolických rodin je celá osada pravoslavná. První Češi přijali pravoslaví r. 1888, ostatní přestupovali postupně, až zbylo jen 12 katolických rodin, z nichž ve dvou zůstali katolíky jen rodiče.

Ctenářů knih a časopisů je u nás dosti, ale ne každý odebírá a kupuje knihy. Z časopisů jest zastoupen: Cechoslovan, Milotický hospodář, Besedy Lidu, Биржевые Ведомости, Копейка и Русское Чтение. Obecní knihovny dosud nemáme. Já sám mám soukromou knihovnu o více než 100 svazcích, již stále zvětšuji.

S naší obcí kromě spolku milovníků hudby není jiných spolků. „Dorohostajská kapela“ sestává z 10 — 12 hudebníků a byla zřízena r. 1856 v obci Cmelině v Cechách (Plzeňský okres) Fr. V. Hajným, který zemřel r. 1904 ve stáří 83 let. Jemu pomáhal syn Jan Hajný, učitel, který zemřel předčasně r. 1888, zůstaviv po sobě mnoho krásných hudebních skladeb.

Nyní chceme založiti „Spolek vzájemného pojištění proti ohni“.

Naši osadníci stali se hned z počátku vzorem místnímu obyvatelstvu. Od nás naučili se pěstovati zemědělství, hnojit pod ně, oboravati je at. d. Sadařství se jim mnoho nelíbí, jen několik založilo sad a šlechtí stromy. Přestali nechávati ležet úhorem 1/3 pozemků a seji jetel i směsku.

Styky naše s maloruskými sousedy nejsou příliš přátelské, a to jejich vinou. Je bohužel mnoho mezi nimi takových, kteří si nevážejí cizího vlastnictví. Musíme mít vše pod zámek a nijak je nemůžeme přimět k tomu, aby nepásl na našem obilí. Jsou-li při tom přistiženi a hrozí-li se jim trestem, vyhrožují „červeným kohoutem“. Jsou arci mezi nimi i dobří lidé, ale těch špatných bohužel je též mnoho. Smíšený sňatek byl uzavřen jen jeden a rodina z něho vyšla je česká.

Jaroslav Hajný.

Mirohošť (Volyn. gub.)

Osada Mirohošť v Dubenském újezdě byla založena r. 1869 občany Vajsem, Grünerem a některými druhými. Je ryze česká; čítá 86 rodin se 484 dušemi. Při zakládání bylo zakoupeno od polského velkostatkáře Zálezského 987 desjatín po 31 rub. Vzdálenější pozemky prodali krajané okolním rolníkům, takže dnes má obec 808 desjatín. Jedna desjatina se dnes cení na 700 rublů. Z těchto pozemků je polovina orné půdy, polovina lesa. Zakoupená půda byla velmi špatná, porostlá křovím a částečně pokrytá vodou. Nyní ovšem nachází se půda, díky naší úsilovné práci, v nejlepšímu stavu. Všichni sousedé zabývají se polním hospodářstvím. Pěstujeme všechny druhy obilí, chmel a sadařství. Chmele se pěstuje do 3000 kop. Hospodářství se vede řádně; přes 2/3 rolníků mají hospodářské stroje, a sice: zácích strojů je 21, vázačka 1, stroje na trávu 3, secích strojů 5 a mlátiček 46. Stavby jsou u nás zděné, z místního našeho kamene, kryté ponejvíce cementovými taškami. Také počínáme používat umělých hnojiv. V osadě jsou 4 obchodníci, 4 hostinští, 1 řezník, 2 kováři, 1